

Frågor till kommunerna för rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2018

Har enkäten förankrats i kommunstyrelsen?

- ☐ Ja
☒ Nej

Del 1. Miljötillsyn (åtgärd 1, 2, 3, 4, 5c)

1. Har miljö kvalitetsnormerna för vatten använts som prioritering i kommunens behovsutredning?

- ☒ I behovsutredningen är miljö kvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen.
☐ I behovsutredningen är inte miljö kvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen.
☐ Kommunen har inte gjort någon behovsutredning

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Miljöförvaltningen tar fram en årlig tillsynsplan som omfattar alla områden och bygger bl.a. på en miljö- och hälsoutredning där utsläpp till vatten omfattas. Planen är emellertid inte direkt kopplad till de miljö kvalitetsnormer som vattenmyndigheten beslutat om.

Konkretiseringsgraden i beslutet om miljö kvalitetsnormer är sådan att det inte alltför enkelt låter sig översättas i konkreta tillsynstermer. Hänsyn till de miljö kvalitetsnormer som vattenmyndigheten beslutat om ska arbetas in i tillsynsplanen på samma sätt som planen redan omfattar normerna för luft. En prioritering sker indirekt genom översiktsplanen där strategiska utvecklingsområden pekas ut, dessa är företrädesvis förorenade vattennära områden som har eller inom överskådlig närtid kommer att åtgärdas.

Det pågående arbetet med lokala åtgärdsprogram, bygger på miljö kvalitetsnormerna samt identifierar förbättringsbehov och som en följd av detta kan också relevanta tillsynsområden och tillsynsaktiviteter identifieras.

Kommande tillsynsutredning kommer att utgå ifrån miljö kvalitetsnormerna och de lokala åtgärdsprogrammen, vilket innebär att framtida tillsynsplaner kommer att ha en tydligare koppling till miljö kvalitetsnormerna än tidigare.

2. Har miljö kvalitetsnormer för vatten använts som prioritering i planering av den egeninitierade tillsynen i kommunens tillsynsplan?

- ☒ I tillsynsplanen är miljö kvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen.
☐ I tillsynsplanen är inte miljö kvalitetsnormen för vatten en prioriteringsgrund för tillsynen.
☐ Kommunen har inte gjort någon behovsutredning

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Miljöförvaltningen tar fram en årlig tillsynsplan som omfattar alla områden och bygger bl.a. på en miljö- och hälsoutredning där utsläpp till vatten omfattas. Planen är emellertid inte direkt kopplad till de miljö kvalitetsnormer som vattenmyndigheten beslutat om. Konkretiseringsgraden i beslutet om miljö kvalitetsnormer är sådan att det inte alltför enkelt låter sig översättas i konkreta tillsynstermer. Hänsyn till de miljö kvalitetsnormer som vattenmyndigheten beslutat om ska arbetas in i tillsynsplanen på samma sätt som planen redan omfattar normerna för luft. En prioritering sker indirekt genom översiktsplanen där strategiska utvecklingsområden pekas ut, dessa är företrädesvis förorenade vattennära områden som har eller inom överskådlig närtid kommer att åtgärdas.

Det pågående arbetet med lokala åtgärdsprogram, bygger på miljö kvalitetsnormerna samt identifierar förbättringsbehov och som en följd av detta kan också relevanta tillsynsområden och tillsynsaktiviteter identifieras.

Under 2018 genomfördes en tillsynsutredning avseende tillsynsbehov avseende dagvatten och då identifierades trafikdagvattnet som den viktigaste källan att arbeta med.

Kommande tillsynsutredning kommer att utgå ifrån miljö kvalitetsnormerna och de lokala åtgärdsprogrammen, vilket innebär att framtida tillsynsplaner kommer att ha en tydligare koppling till miljö kvalitetsnormerna än tidigare.

3. Hur många tillsynsobjekt av nedanstående verksamheter har kommunen tillsyn över?

Hämta uppgifterna om tillsynsbehov från kommunens behovsutredning enligt §6 miljö tillsynsförordningen (2011-13) .

Tillståndspliktig (B) djurhållning

Antal objekt

0

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

0

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

0

Anmälningspliktig djurhållning (C), uppskattat antal

Antal objekt

0

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

0

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

0

Djurhållning och/eller växtodling (U), uppskattat antal

Antal objekt

19

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

0

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

0

Hästgård * uppskattat antal

Antal objekt

19

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

0

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

0

* Hästgårdar med mer än 10 hästar utanför känsligt område och mer än 2 hästar i känsligt område enligt kraven på tät lagring av gödsel.

Avloppsreningsanläggning >2000 pe

Antal objekt

2

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

64

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

50

Avloppsreningsanläggning >200 pe

Antal objekt

0

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

Avloppsreningsanläggning 26-200 pe, uppskattat antal

Antal objekt

0

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

Avloppsledningsnät*

Antal objekt

1

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

Ingår i avloppsrening >2000

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

*Med avloppsledningsnät avses sådana som är allmänna enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och hörande till avloppsreningsanläggning. Verksamhetsutövare kan ha ett/flera avloppsledningsnät som leder till en/flera avloppsreningsanläggningar (se även Bilaga 1 i Naturvårdsverkets vägledning 2016:8)

Små avlopp <25 pe, uppskattat antal

Antal objekt

290

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

22 dagar, exkl nätet

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

30 dagar, exkl nätet

Vattenskyddsområde allmänna*

Antal objekt

1

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

Särredovisas inte.

* Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.

Verksamhet (åtgärd 5) Vattenskyddsområde enskilda*

Antal objekt

0

Årligt tillsynsbehov 2018, antal dagar

Genomförd tillsyn 2018, antal dagar

* Under förutsättning att kommunen har tagit över tillsynen från länsstyrelsen.

4. Tas hänsyn till miljö kvalitetsnormer för vatten vid tillsyn av:

a. jordbruksverksamheter enligt åtgärd 2?

☐ Ja

☒ Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att minska näringsläckage vidtagits?

b. avloppsledningsnät och avloppsreningsverk enligt åtgärd 3?

☒ Ja

☐ Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av näringsämnen, prioriterade och särskilt förorenade ämnen vidtagits?

Vid tillståndsprövning för utbyggt avloppsreningsverk har såväl utsläppsnivåer från verket som bräddning behandlats

c. enskilda avlopp enligt åtgärd 3?

☒ Ja

☐ Nej

Om ja, utveckla hur. Har tillsynen exempelvis medfört att åtgärder för att begränsa utsläppen av kväve och fosfor vidtagits?

Hänsyn tas till vilket område det enskilda avloppet etableras i, närheten till vattendrag och markförhållanden.

5. Tillämpar kommunen krav på hög skyddsnivå, eller högre, där det behövs för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten?

☒ Ja

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

För känsliga områden ställs hög skyddsnivå som krav. I vissa situationer tillåts inte enskilt avlopp med infiltrationsanläggning. Primärt är att fastigheten kopplar på det kommunala nätet om möjlighet finns. I andra fall kan endast sluten tank vara ett alternativ.

Del 2. Dricksvattenskydd och vattenuttag (åtgärd 5a, 5b, 5e)

Åtgärd 5a

6. Hur många aktiva vattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal

2 (Mälaren och Bornsjön)

Av de vattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal

2 (Bornsjön respektive östra Mälarens vattenskyddsområde)

7. Hur många reservvattentäkter har kommunen huvudmannaskap för? Om kommunen saknar huvudmannaskap för vattentäkter ange 0.

Ange antal

1 (Bornsjön)

Av de reservvattentäkter som kommunen är huvudman för, hur många av dem har vattenskyddsområde?

Ange antal

1 (Bornsjön)

8. Finns utpekade framtida vattentäkter för kommunen, tex i regional vattenförsörjningsplan, vattenplan eller motsvarande?

☒ Ja

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Männö-magasinet respektive Norsborgs-magasinet. Båda magasinen ligger inom befintligt skyddsområde och marken ägs av Stockholm Vatten och Avfall.

Om ja på fråga 8, arbetar kommunen med att skydda dem?

Stockholm Vatten och Avfall äger marken

9. För de vattentäkter som saknar skydd, pågår eller planeras arbete med att ta fram vattenskyddsområde?

☐ Ja

☒ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Skydd finns redan

10. Hur många större enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller producerar >10 m³/dygn) finns det totalt inom kommunen?

Ange antal eller ange "Vet ej"

0

11. Hur många av de större enskilda vattentäkterna har någon form av skydd? (vattenskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken, lokala skyddsföreskrifter, annat)

Ange antal

0. Det finns inga enskilda vattentäkter.

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

12. Pågår/planeras arbete för att skydda enskilda vattentäkter (som försörjer >50 personer eller har ett uttag på mer än 10 m³/dygn) till exempel genom vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter eller genom lokala hälsoskyddsföreskrifter?

☐ Ja

☒ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Inte aktuellt för Stockholms stad.

Åtgärd 5b

13. Hur många av kommunens befintliga vattenskyddsområden är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 jan. 1999)?

Ange antal

0

14. Med syfte att säkerställa att vattentäkter har ett erforderligt skydd, har kommunen gjort en översyn av vattenskyddsområdets föreskrifter och/eller avgränsningar för vattenskyddsområden som är beslutade före miljöbalkens ikraftträdande (1 jan. 1999)?

☐ Ja

☒ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Inte aktuellt för Stockholms stad.

15. Hur många av de befintliga vattenskyddsområdena behöver revideras för att uppnå ett tillfredsställande skydd?

Ange antal

0

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Åtgärd 5e

16. Hur många av kommunens aktiva vattentäkter har tillstånd för vattenuttag?

Ange antal

2

Pågår eller planeras arbete med att säkerställa tillstånd till vattenuttag för kommunens vattentäkter?

☐ Ja

☒ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Del 3. Fysisk planering (åtgärd 5d, 6)

17. Har kommunen inarbetat den regionala vattenförsörjningsplanen i översiktsplanen enligt åtgärd 5d.

☐ Ja

☒ Nej

☐ Regional vattenförsörjningsplan saknas

Hur används den regionala vattenförsörjningsplanen i kommunens översikts- och detaljplanering?

a) Som ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan

☐ Ja

☒ Nej

b) Som en fristående del som ger underlag till översiktsplanen

☐ Ja

☒ Nej

c) Som en ingående del av kommunens VA-plan

- ☐ Ja
☒ Nej

d) Som en fristående del som ger underlag till kommunens VA-plan

- ☐ Ja
☒ Nej

e) Genom en vattenöversikt

- ☐ Ja
☒ Nej

f) Genom en vattenplan

- ☐ Ja
☒ Nej

g) Annat:

En regional vattenförsörjningsplan beslutades av Länsstyrelsen i december 2018.

Storsthlm's styrelse beslutade den 6 december att rekommendera kommunerna att ställa sig bakom den regionala vattenförsörjningsplanens mål och strategier och använda den som beslutsunderlag i planeringsprocessen. Kommunerna ska ta ställning till rekommendationen senast den 30 april 2019. Rekommendationen är skickad till kommunstyrelserna.

Miljö och säkerhet är återkommande perspektiv som behöver tillgodoses vid stadsutveckling. Stockholms stad har under många år arbetat målmedvetet för att nå hållbarhet i frågor som bland annat rör vatten. Tillsammans med stadens försörjning, däribland dricksvatten, är detta exempel på strategiska frågor som lyfts fram i stadens översiktsplan. Östra Mälarens vattenskyddsområde innebär sedan 2008 förstärkt skydd och att dricksvattenkvaliteten säkras långsiktigt. Beslutade föreskrifter för vattenskyddsområdet, samt att miljökvalitetsnormerna för vatten i enlighet med vattendirektivet följs, är viktiga utgångspunkter för stadens planering. Stadens miljöprogram samt handlingsplanen för god vattenstatus anger hur stadens vattenarbete ska utvecklas för att nå god ekologisk och kemisk status. De lokala åtgärdsprogram som tas fram för stadens alla vattenförekomster, ska tillsammans med stadens skyfallsmodell samt dagvattenstrategi (med riktlinjer och åtgärdsnivå) utgöra underlag för planeringen.

18. Har kommunen genomfört en miljöbedömning av översiktsplanen där ni tagit med miljökvalitetsnormer för vatten?

- ☒ Ja
☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Frågor om miljökvalitetsnormer för vatten uppmärksammades redan i arbetet med Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm som antogs 2010. Under 2018 har fokus varit på att säkerställa att frågor kring vattenkvalitet, dagvattenhantering och sårbarheter kopplat till ett förändrat klimat tas om hand i förslaget till ny översiktsplan, Denna väntas bli antagen i kommunfullmäktige första kvartalet 2018. Vattenfrågorna ingår i redovisningen av allmänna intressen, vilka utgörs av tematiska frågor som är viktiga för stadens fortsatta utveckling. För dessa finns även planeringsinriktningar som ska fungera som stöd för kommande planering. Vattenfrågorna ingår härigenom i den lagstadgade miljöbedömningen av översiktsplanen, vilken

integrerats i en bredare hållbarhetsbedömning.

19. Har kommunen tagit hänsyn till åtgärdsbehov som finns i VISS för de vattenförekomster som berörs av översiktsplanen?

☒ Ja

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

En inriktning i stadens översiktsplan är att stadsutvecklingen ska beakta de lokala åtgärdsprogram som tas fram för stadens vattenförekomster. De utgår från miljökvalitetsnormer och annan information i VISS och ska bidra till att nå god vattenstatus. De lokala åtgärdsprogrammen ska tillsammans med stadens skyfallsmodell och dagvattenstrategi (med riktlinjer och åtgärdsnivå) utgöra underlag för planeringen. Åtgärdsprogrammen kompletterar översiktsplanen och föreslagna åtgärder inarbetas i planeringen på områdesnivå i efterföljande planering. Åtgärdsprogrammen kommer att beslutas av kommunfullmäktige och resurssätts. Dagvattendammar, våtmarker, utjämningsmagasin och biotopvårdande åtgärder är exempel på viktiga insatser för att nå god vattenstatus. Kommunal samordning ger förutsättningar för åtgärder kring gemensamma vattenförekomster.

Vid stadsutveckling får inte vattenstatusen försämrats eller möjligheterna äventyras att uppnå god vattenstatus. Lokal dagvattenhantering ska anordnas på kvartersmark och allmän plats för att fördröja flöden och begränsa föroreningar i dagvattnet. Staden har tagit fram vägledning för hur dagvattenhanteringen ska utformas för att klara miljökvalitetsnormerna för vatten genom en åtgärdsnivå samt riktlinjer. Att åtgärdsnivån ska uppfyllas ställs som krav vid markanvisning, ingår i förutsättningarna vid detaljplanering och kopplas till överenskommelser om exploatering.

20. Har kommunen tagit hänsyn till miljökvalitetsnormerna för vatten för vattenförekomster och avrinningsområden som berörs av översiktsplanen?

☒ Ja

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

När staden växer och befintliga miljöer utvecklas behövs helhetssyn och ökad samverkan kring vattenfrågor. Det framgår av inriktningen i stadens översiktsplan, miljöprogram, dagvattenstrategi och handlingsplanen för god vattenstatus. Samordning inom staden liksom med andra kommuner ger förutsättningar för åtgärder kring stadens egna vattenförekomster och sådana som delas med andra kommuner.

De lokala åtgärdsprogrammen som tas fram för stadens vattenförekomster visar vilka åtgärder som krävs inom varje avrinningsområde för att uppnå miljökvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammen kompletterar översiktsplanen och föreslagna åtgärder inarbetas i planeringen på områdesnivå samt i efterföljande planering. Se mer i punkt 19 om stadens vattenarbete, lokala åtgärdsprogram och arbete med att utveckla dagvattenhanteringen.

21. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till arbetet med gällande översiktsplan för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten?

☒ Ja

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

Översiktsplanen är omfattande och täcker både in sakfrågor, däribland vattenfrågor, och långsiktiga målsättningar samt stadsutvecklingsmöjligheter för de kommande 25 åren. Översiktsplanen ska vara vägledande för efterföljande planering. Komplexiteten i stadsbyggandet samt den snabba utvecklingstakten kräver helhetsperspektiv och att berörda parter kommer in tidigt i planeringsprocessen. Staden utvecklar därför sin planering så att översiktsplanen omsätts på områdesnivå genom så kallad områdesplanering (frivillig och ej lagreglerad planeringsnivå) och i detaljplanering. Områdesplaneringen syftar till att möjliggöra ett brett samarbete inom staden, där olika perspektiv tidigt blir belysta och där berörda nämnder och bolag kan samordna sin planering. De lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus kompletterar översiktsplanen och föreslagna åtgärder inarbetas i planeringen på områdesnivå i efterföljande detaljplanering.

22. Har kommunen gjort andra insatser kopplade till detaljplanearbetet för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten?

- ☒ Ja
☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta

I samband med detaljplanering tas relevanta miljöunderlag fram, vilket även innefattar uppgifter om hur vattenförekomster och lokala åtgärdsprogram berörs samt förutsättningar för en hållbar hantering av dagvatten och skyfall. De lokala åtgärdsprogrammen ger en beskrivning av hur staden ska klara att följa miljökvalitetsnormerna för vatten vid bostadsbyggande och annan stadsutveckling. Analyser av förbättringsbehov och konsekvenser kopplat till stadsutveckling är en del av den helhetsbedömning som görs i samband med att åtgärdsprogrammen tas fram. Dagvattendammar, våtmarker, utjämningsmagasin och biotopvårdande åtgärder är exempel på viktiga insatser. Stadens dagvattenhantering utvecklas också kontinuerligt för att minimera skadliga utsläpp. I planeringen utformas den lokala dagvattenhanteringen för att fördröja flöden och begränsa föroreningar i dagvattnet. Utgångspunkt för detta är dagvattenutredningar som ska ta hänsyn till flöden, konsekvenser för recipienten samt åtgärdsförslag för hur miljökvalitetsnormer för vatten ska kunna följas.

En rad informationsinsatser har genomförts gemensamt inom staden för att medvetandegöra vattenfrågorna, åtgärdsnivån för dagvatten samt arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen. Arbetssätt och rutiner för miljöfrågor ses över gemensamt genom stadens samlade arbete i kring roller och ansvar i stadsbyggnadsprocessen, samt integreras vidare i olika kvalitetssystem och handböcker.

Del 4. Dagvatten och Vatten- och avloppsvattenplaner (åtgärd 7, 8)

23. Har kommunen en vatten- och avloppsvattenplan i enlighet med åtgärd 7?

- ☐ Ja
☒ Under framtagande
☐ Nej

Om ja (alternativt att planen är under framtagande), har kommunen tagit hänsyn till miljökvalitetsnormer för berörda vattenförekomster vid framtagandet av vatten- och avloppsvattenplanen?

- ☒ Ja
☐ Nej

Om ja, förklara kortfattat hur

Inom staden har det tagits fram en handlingsplan för god vattenstatus, vilken beskriver på vilket sätt staden ska arbeta för att möta MKN. Baserat på handlingsplanen arbetas det sedan fram Lokala åtgärdsprogram för respektive vattenförekomst.

Kommunen har även en dagvattenstrategi samt vägledning för hanteringen av dagvatten i samband med ny- och ombyggnation.

Om ja, vilken omfattning har planen?

☒ Vattenförsörjning för hela kommunen

☐ Endast kommunal VA-försörjning enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)

☐ Annat

I stort sett hela kommunen har vattenförsörjning redan idag. Planen har därför snarare fokus på utveckling av befintlig va-anläggning samt hur god ekologisk och kemisk status ska uppnås.

24. Har kommunen en plan, strategi, policy eller liknande för hantering av dagvatten i syfte att begränsa utsläpp till vattenmiljöer? Planen kan ingå i en VA-plan eller vara fristående.

☒ Ja

☐ Under framtagande

☐ Nej

Kommentera gärna hur ni arbetar med detta samt länka till planen/strategin/policyn

Handlingsplan för god vattenstatus och dagvattenstrategi var fastställda då policy-arbetet inleddes. Dessa finns med andra ord redan på plats och policyn har därför anpassats till det mer detaljerade arbete som utförts i tidigare arbete.

Om ja, har miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster beaktats vid framtagandet av dagvattenplanen/strategin/policyn?

☒ Ja

☐ Nej

Om ja, förklara kortfattat hur

Dokumentet är framtaga utifrån de nivåer som måste uppnås för att säkerställa en god vattenstatus.